

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อสารความหมาย ผู้วิจัยจึงกำหนดเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ F (F - distribution)
sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

1.1 วิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในงาน

1.2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวม และรายด้าน

1.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

1.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่มีตำแหน่งและประสบการณ์ในงานแตกต่างกัน

ระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

1.1 วิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในงาน

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	39	12.66
คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	76	24.68
ครูผู้ดูแลเด็ก	193	62.66
รวม	308	100.00
2. ประสบการณ์ในงาน		
1 – 5 ปี	39	12.66
6 – 10 ปี	69	22.40
11 – 15 ปี	106	34.42
16 ปีขึ้นไป	94	30.52
รวม	308	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครูผู้ดูแลเด็ก คิดเป็นร้อยละ 62.66 รองลงมาเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คิดเป็นร้อยละ 24.68 และมีประสบการณ์ในงาน 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.42 รองลงมามีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.52

1.2 การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ปรากฏดังตารางที่ 3 – 9

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวมและรายด้าน

สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.67	0.89	มาก
2. ด้านบุคลากร	3.73	0.90	มาก
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.71	0.91	มาก
4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	3.81	0.92	มาก
5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.65	0.89	มาก
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.76	0.92	มาก
รวม	3.72	0.91	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{x} = 3.81$) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 3.76$) และด้านบุคลากร ($\bar{x} = 3.73$)

จำแนกเป็นรายด้านและรายชื่อ พิจารณาได้จากตารางที่ 4 - 9

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก เป็นรายชื่อ

สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. พนักงานส่วนตำบล ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและเอาใจใส่ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.71	0.91	มาก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบการใช้งบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.78	0.92	มาก
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาจากบุคลากรทุกภาคส่วนในเขตชุมชน	3.75	0.94	มาก
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสมและมีการกำหนดงบประมาณที่มีความจำเป็น	3.69	0.90	มาก
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดงบประมาณที่มีความจำเป็นต่อการใช้จ่ายอย่างเร่งด่วนที่เพียงพอ	3.77	0.92	มาก
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดซื้อวัสดุการศึกษาที่เพียงพอต่อการใช้ในการเรียนการสอน	3.45	0.81	ปานกลาง
7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กอย่างสม่ำเสมอ	3.76	0.94	มาก
8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจัดหางบประมาณอย่างเพียงพอต่อการจัดการศึกษาในแต่ละภาคเรียน	3.48	0.81	ปานกลาง
รวม	3.67	0.89	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบการใช้งบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{x} = 3.78$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี

การกำหนดงบประมาณที่มีความจำเป็นต่อการใช้จ่ายอย่างเร่งด่วนที่เพียงพอ ($\bar{x} = 3.77$) และ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.76$)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านบุคลากร ตามความ
คิดเห็นของ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครู
ผู้ดูแลเด็ก เป็นรายชื่อ

สภาพภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ด้านบุคลากร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างดี	3.67	0.88	มาก
2. บุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.86	0.94	มาก
3. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้การสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารงานด้วยความดูแล เอาใจใส่ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.81	0.88	มาก
4. บุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ด้านการพัฒนาเด็ก และส่งเสริมความรู้อย่างเพียงพอ	3.47	0.79	ปานกลาง
5. องค์กรบริหารส่วนตำบลคัดเลือกผู้ดูแลเด็กซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม	3.87	0.96	มาก
6. ผู้ดูแลเด็กมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ	3.54	0.85	มาก
7. ผู้ดูแลเด็กมีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน	3.78	0.94	มาก
8. ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจและงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี	3.81	0.93	มาก
9. ผู้ดูแลเด็กมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่สอดคล้องกับสภาพจริงและเหมาะสมกับวัย	3.75	0.93	มาก
รวม	3.73	0.90	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลคัดเลือกผู้ดูแลเด็กซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=3.87$) บุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคน มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{x}=3.86$) คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้การสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารงานด้วยความดูแลเอาใจใส่ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ดูแลเด็กปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจและงานที่ได้รับผิดชอบได้เป็นอย่างดี ($\bar{x}=3.81$)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ตามความคิดเห็นของ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก เป็นรายข้อ

สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. อาคารเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความแข็งแรงอยู่ในสภาพการใช้งานได้ดีและมีความปลอดภัย	3.65	0.91	มาก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพัฒนาอาคารสถานที่ให้อยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ไม่อยู่ในพื้นที่ที่อาจเสี่ยงต่ออันตรายเพื่อป้องกันอุบัติเหตุต่างๆที่อาจเกิดขึ้นแก่ตัวเด็ก	3.78	0.92	มาก
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างรั้วกันอาณาเขต รั้วรอบ ขอบชิด เพื่อป้องกันอันตรายจากภายนอก อันจะเกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.76	0.92	มาก
4. พื้นที่ใช้สอย ในอาคารสถานที่มีความสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	3.81	0.96	มาก
5. พื้นที่จัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระต่างๆ	3.74	0.92	มาก
6. บริเวณพื้นที่สำหรับการนอนมีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างเพียงพอ	3.79	0.95	มาก

สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
7. บริเวณพื้นที่รับประทานอาหารมีความสะอาดเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนเด็ก	3.73	0.92	มาก
8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดมุมกิจกรรมต่างๆเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ให้เด็กมีพัฒนาการพร้อมทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างน้อย 4 มุม	3.75	0.91	มาก
9. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบรักษาความปลอดภัยภายในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเพื่อป้องกันภัยอันตรายต่างๆที่อาจเกิดขึ้นกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.42	0.78	ปานกลาง
รวม	3.71	0.91	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โนเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้ง 8 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ พื้นที่ใช้สอย ในอาคารสถานที่ที่มีความสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก ($\bar{x} = 3.81$) บริเวณพื้นที่สำหรับการนอนมีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการระบายอากาศที่ดี ปลอดภัย ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างเพียงพอ ($\bar{x} = 3.79$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพัฒนาอาคารสถานที่ให้อยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ไม่อยู่ในพื้นที่ที่อาจเสี่ยงต่ออันตรายเพื่อป้องกันอุบัติเหตุต่างๆที่อาจเกิดขึ้นแก่ตัวเด็ก ($\bar{x} = 3.78$)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ตามความคิดเห็นของ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก เป็นรายชื่อ

สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ครูผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างชัดเจน	3.45	0.76	ปานกลาง
2. ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง และส่งเสริมจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนอย่างมีความเหมาะสม	3.88	0.91	มาก
3. ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงามแก่เด็กก่อนมีความเหมาะสม	3.89	0.96	มาก
4. ครูผู้ดูแลเด็กใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสม	3.48	0.79	ปานกลาง
5. ครูผู้ดูแลเด็กส่งเสริมสุขภาพอนามัยของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การตรวจสุขภาพ การแปรงฟัน เป็นต้น	3.91	0.96	มาก
6. ครูผู้ดูแลเด็กจัดตารางกิจกรรมประจำวันเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอย่างเหมาะสม	3.87	0.96	มาก
7. ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมพัฒนาด้านร่างกายการเจริญเติบโตตามวัยและสร้างสุขนิสัยที่ดีให้แก่เด็กมีความเหมาะสมกับวัย	3.93	0.97	มาก
8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดโภชนาการที่มีความเหมาะสม และส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่	3.87	0.95	มาก
9. ครูผู้ดูแลเด็กจัดตารางกิจกรรมประจำวันเพื่อเสริมสร้าง การเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม	3.86	0.94	มาก
10. การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านร่างกายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตตามวัยและสร้างสุขนิสัยที่ดีให้แก่เด็กอย่างมีความเหมาะสมกับวัย	3.94	0.95	มาก
รวม	3.81	0.92	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านร่างกายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตตามวัยและสร้างสุขนิสัยที่ดีให้แก่เด็กอย่างมีความเหมาะสมกับวัย ($\bar{X} = 3.94$) ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมพัฒนาด้านร่างกายการเจริญเติบโตตามวัยและสร้างสุขนิสัยที่ดีให้แก่เด็กมีความเหมาะสมกับวัย ($\bar{X} = 3.93$) และครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ถึงามแก่เด็กอ่อนมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.89$)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ตามความคิดเห็นของ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กเป็นรายข้อ

สภาพการจัดการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง	3.64	0.88	มาก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.70	0.90	มาก
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง	3.76	0.94	มาก
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	3.66	0.89	มาก
5. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	3.66	0.91	มาก

สภาพการจัดการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบชี้แจงให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ	3.42	0.77	ปานกลาง
7. องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสนองตอบความต้องการของชุมชน	3.69	0.91	มาก
รวม	3.65	0.89	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.76$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.70$) และองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสนองตอบความต้องการของชุมชน ($\bar{x} = 3.69$)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก เป็นรายชื่อ

สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม	3.76	0.95	มาก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความต่อเนื่อง	3.76	0.89	มาก
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ประชาชน ชุมชน ในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	3.80	0.92	มาก
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายต่าง ๆ และมีการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน	3.47	0.80	ปานกลาง
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีบริการข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบถึงกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.84	0.95	มาก
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปินพื้นบ้านร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.77	0.93	มาก
7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เช่น เข้าช่วยทำอาหาร ช่วยเล่นิทาน ช่วยดูแลเด็ก ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง	3.90	0.94	มาก
8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวเด็กรวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง	3.82	0.94	มาก
รวม	3.76	0.92	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เช่น เข้าช่วยทำอาหาร ช่วยเล่นกีฬา ช่วยดูแลเด็ก ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง ($\bar{x} = 3.90$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีบริการข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบถึงกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{x} = 3.84$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวเด็กรวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง ($\bar{x} = 3.82$)

1.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่มีตำแหน่งและประสบการณ์ในงานแตกต่างกัน ดังตารางที่ 10 - 19

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง

	ตำแหน่ง									
	หัวหน้าศูนย์ฯ		คณะกรรมการศูนย์ฯ		ครูผู้ดูแลเด็ก		รวม			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.83	0.90	3.47	0.79	3.72	0.91	3.67	0.89		
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.84	0.91	3.62	0.85	3.75	0.91	3.73	0.90		
2. ด้านบุคลากร	3.86	0.93	3.58	0.85	3.74	0.92	3.71	0.91		
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	4.22	0.85	3.68	0.88	3.78	0.90	3.81	0.92		
4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	3.88	0.94	3.52	0.82	3.66	0.89	3.65	0.89		
5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	4.01	0.94	3.64	0.89	3.76	0.91	3.76	0.92		
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.94	0.91	3.59	0.85	3.74	0.91	3.72	0.91		
โดยรวม										

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{x} = 3.81$) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 3.76$) และด้านบุคลากร ($\bar{x} = 3.73$)

เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า

หัวหน้าศูนย์ฯ เห็นว่าสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{x} = 4.22$) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 4.01$) และด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ($\bar{x} = 3.88$)

คณะกรรมการศูนย์ฯ เห็นว่าสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{x} = 3.68$) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 3.64$) และด้านบุคลากร ($\bar{x} = 3.62$)

ครูผู้ดูแลเด็ก เห็นว่าสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{x} = 3.78$) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 3.76$) และด้านบุคลากร ($\bar{x} = 3.75$)

ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายตำบล จำแนกตามประสบการณ์ในงาน

	ประสบการณ์ในงาน												
	1 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 - 15 ปี		16 ปีขึ้นไป		รวม				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานองค์การบริหารส่วนตำบล													
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.66	0.88	3.75	0.92	3.66	0.90	3.64	0.86	3.67	0.89			
2. ด้านบุคลากร	3.79	0.92	3.83	0.94	3.68	0.89	3.68	0.87	3.73	0.90			
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.70	0.89	3.78	0.93	3.61	0.88	3.79	0.92	3.71	0.91			
4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	3.75	0.90	3.91	0.93	3.78	0.92	3.78	0.90	3.81	0.92			
5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.70	0.89	3.70	0.89	3.56	0.87	3.68	0.90	3.65	0.89			
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.75	0.93	3.86	0.95	3.73	0.90	3.73	0.90	3.76	0.92			
โดยรวม	3.73	0.90	3.81	0.93	3.67	0.89	3.72	0.89	3.72	0.91			

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{x} = 3.81$) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 3.76$) และด้านบุคลากร ($\bar{x} = 3.73$)

เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในงาน พบว่า

ประสบการณ์ 1 – 5 ปี มีสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านบุคลากร ($\bar{x} = 3.79$) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 3.75$) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ($\bar{x} = 3.70$)

ประสบการณ์ 6 – 10 ปี มีสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{x} = 3.91$) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 3.86$) และด้านบุคลากร ($\bar{x} = 3.83$)

ประสบการณ์ 11 – 15 ปี มีสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{x} = 3.78$) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 3.73$) และด้านบุคลากร ($\bar{x} = 3.68$)

ประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป มีสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ($\bar{x} = 3.79$) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{x} = 3.78$) และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 3.73$)

ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามตำแหน่งที่แตกต่างกัน

สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	4.547	2	2.273	8.004	0.000*
	ภายในกลุ่ม	86.636	305	0.284		
	รวม	91.182	307			
ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	1.561	2	0.780	2.578	0.078
	ภายในกลุ่ม	92.319	305	0.303		
	รวม	93.880	307			
ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	2.272	2	1.136	3.298	0.038*
	ภายในกลุ่ม	105.055	305	0.344		
	รวม	107.326	307			
ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	7.972	2	3.986	13.490	0.000*
	ภายในกลุ่ม	90.123	305	0.295		
	รวม	98.096	307			
ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ระหว่างกลุ่ม	3.555	2	1.777	5.580	0.004*
	ภายในกลุ่ม	97.153	305	0.319		
	รวม	100.708	307			
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	3.358	2	1.679	5.128	0.006*
	ภายในกลุ่ม	99.877	305	0.327		
	รวม	103.235	307			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.308	2	1.654	7.435	0.001*
	ภายในกลุ่ม	67.848	305	0.222		
	รวม	71.156	307			

หมายเหตุ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้เกี่ยวข้องที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น ด้านบุคลากร

ไม่แตกต่างกัน เมื่อพบความแตกต่างจึงมีการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ดังตารางที่ 13 - 18

ตารางที่ 13 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวม จำแนกตามตำแหน่งที่แตกต่างกัน

ตำแหน่ง	$\bar{X}$	สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน		
		หัวหน้าศูนย์ฯ	คณะกรรมการศูนย์ฯ	ครูผู้ดูแลเด็ก
		3.94	3.58	3.73
หัวหน้าศูนย์ฯ	3.94	-	0.36*	0.21*
คณะกรรมการศูนย์ฯ	3.58		-	0.15
ครูผู้ดูแลเด็ก	3.73			-

หมายเหตุ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 13 พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่าสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมแตกต่างกับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามตำแหน่งที่แตกต่างกัน

ตำแหน่ง	$\bar{X}$	สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน		
		หัวหน้าศูนย์ฯ	คณะกรรมการศูนย์ฯ	ครูผู้ดูแลเด็ก
		3.83	3.47	3.72
หัวหน้าศูนย์ฯ	3.83	-	0.36*	0.10
คณะกรรมการศูนย์ฯ	3.47		-	0.25*
ครูผู้ดูแลเด็ก	3.72			-

หมายเหตุ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 14 พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กเห็นว่าสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย จำแนกตามตำแหน่งที่แตกต่างกัน

ตำแหน่ง		สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน		
		หัวหน้าศูนย์ฯ	คณะกรรมการศูนย์ฯ	ครูผู้ดูแลเด็ก
	$\bar{X}$	3.86	3.58	3.74
หัวหน้าศูนย์ฯ	3.86		0.28*	0.12
คณะกรรมการศูนย์ฯ	3.58			0.16*
ครูผู้ดูแลเด็ก	3.74			

หมายเหตุ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 15 พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กเห็นว่าสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยแตกต่างกับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคามด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร จำแนกตามตำแหน่งที่แตกต่างกัน

ตำแหน่ง		สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน องค์การบริหารส่วนตำบล		
		หัวหน้าศูนย์ฯ	คณะกรรมการ ศูนย์ฯ	ครูผู้ดูแลเด็ก
	$\bar{X}$	4.22	3.68	3.78
หัวหน้าศูนย์ฯ	4.22	-	0.54*	0.44*
คณะกรรมการศูนย์ฯ	3.68		-	0.10
ครูผู้ดูแลเด็ก	3.78			-

หมายเหตุ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 16 พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เห็นว่าสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 17 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน จำแนกตามตำแหน่ง เป็นรายคู่

ตำแหน่ง	สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน องค์การบริหารส่วนตำบล			
		หัวหน้าศูนย์ฯ	คณะกรรมการศูนย์ฯ	ครูผู้ดูแลเด็ก
	$\bar{X}$	3.89	3.52	3.65
หัวหน้าศูนย์ฯ	3.89	-	0.37*	0.24
คณะกรรมการศูนย์ฯ	3.52		-	0.13
ครูผู้ดูแลเด็ก	3.65			-

หมายเหตุ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 17 พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เห็นว่าสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วนแตกต่างกับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 18 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามตำแหน่ง เป็นรายคู่

ตำแหน่ง	สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน องค์การบริหารส่วนตำบล			
		หัวหน้าศูนย์ฯ	คณะกรรมการศูนย์ฯ	ครูผู้ดูแลเด็ก
	$\bar{X}$	4.01	3.65	3.76
หัวหน้าศูนย์ฯ	4.01	-	0.36*	0.24
คณะกรรมการศูนย์ฯ	3.65		-	0.12
ครูผู้ดูแลเด็ก	3.76			-

หมายเหตุ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 18 พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เห็นว่าสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยแตกต่างกับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 19 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม ประสบการณ์ในงานแตกต่างกัน

สภาพการจัดการศึกษาตาม มาตรฐานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านการบริหารจัดการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	0.585	3	0.195	0.654	0.581
	ภายในกลุ่ม	90.598	304	0.298		
	รวม	91.182	307			
ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	1.349	3	0.450	1.477	0.221
	ภายในกลุ่ม	92.531	304	0.304		
	รวม	93.880	307			
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	1.850	3	0.617	1.777	0.152
	ภายในกลุ่ม	105.477	304	0.347		
	รวม	107.326	307			
ด้านวิชาการ และกิจกรรม ตามหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	1.002	3	0.334	1.046	0.372
	ภายในกลุ่ม	97.093	304	0.319		
	รวม	98.096	307			
ด้านการมีส่วนร่วม และ สนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ระหว่างกลุ่ม	1.127	3	0.376	1.147	0.330
	ภายในกลุ่ม	99.581	304	0.328		
	รวม	100.708	307			
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการ พัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	0.809	3	0.270	0.800	0.495
	ภายในกลุ่ม	102.426	304	0.337		
	รวม	103.235	307			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.734	3	0.245	1.056	0.368
	ภายในกลุ่ม	70.422	304	0.232		
	รวม	71.156	307			

หมายเหตุ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้เกี่ยวข้องที่มีประสบการณ์ในงานต่าง ๆ ความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัด มหาสารคาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

1.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 20 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ความถี่
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด อบต. ควรมีการจัดการเลี้ยงดูเด็ก การจัดประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ เหมาะสมตามวัยและตามศักยภาพ	14
2. ผู้บริหาร, คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรให้ความสำคัญกับระบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยส่งเสริมพัฒนาบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานตามระบบอย่างมีประสิทธิภาพ	10
3. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามบทบาทหน้าที่	8
4. ควรมีการปรับปรุงรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามสภาพบริบทของพื้นที่ และสอดคล้องกับความต้องการของเด็กเล็ก	5

จากตารางที่ 20 พบว่า ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด อบต. ควรมีการจัดการเลี้ยงดูเด็ก การจัดประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ เหมาะสมตามวัยและตามศักยภาพ (ความถี่ 14) ผู้บริหาร, คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรให้ความสำคัญกับระบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยส่งเสริมพัฒนาบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานตามระบบอย่างมีประสิทธิภาพ (ความถี่ 10) ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามบทบาทหน้าที่ (ความถี่ 8) และควรมีการปรับปรุงรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามสภาพบริบทของพื้นที่ และสอดคล้องกับความต้องการของเด็กเล็ก (ความถี่ 5)

ตารางที่ 21 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านบุคลากร

ข้อเสนอแนะด้านบุคลากร	ความถี่
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ ควรมีจัดสรรบุคลากรที่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	17
2. ควรจัดให้บุคลากรได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องทุกปี อย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้นำความรู้จากการฝึกอบรมนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	11
3. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบรรจุครูผู้ดูแลเด็กเล็กให้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามความต้องการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	7
รวม	

จากตารางที่ 21 พบว่า ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านบุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ ควรมีจัดสรรบุคลากรที่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ (ความถี่ 17) ควรจัดให้บุคลากรได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องทุกปี อย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้นำความรู้จากการฝึกอบรมนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน (ความถี่ 11) และควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบรรจุครูผู้ดูแลเด็กเล็กให้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามความต้องการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ความถี่ 7)

ตารางที่ 22 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ความถี่
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดสถานที่สำหรับดูแลเด็กเล็กควรมีเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนของเด็ก เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาดปลอดภัย อ่างล้างมือ หมีการอบรมการใช้ถังดับเพลิงด้วย	14
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความเหมาะสมรองรับกับพัฒนาการความต้องการของเด็ก	12
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรของบประมาณจากรัฐบาล ให้ดูแลเรื่องสถานที่อาคารเรียนให้เพียงพอกับจำนวนเด็กที่เพิ่มขึ้นทุกปี	10
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการติดตั้งเครื่องตัดไฟเพื่อป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าหากเกิดการลัดวงจร	4
รวม	40

จากตารางที่ 22 พบว่า ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดสถานที่สำหรับดูแลเด็กเล็กควรมีเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนของเด็ก เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาดปลอดภัย อ่างล้างมือ หมีการอบรมการใช้ถังดับเพลิงด้วย (ความถี่ 14) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความเหมาะสมรองรับกับพัฒนาการความต้องการของเด็ก (ความถี่ 12) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรของบประมาณจากรัฐบาล ให้ดูแลเรื่องสถานที่อาคารเรียนให้เพียงพอกับจำนวนเด็กที่เพิ่มขึ้นทุกปี (ความถี่ 10) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการติดตั้งเครื่องตัดไฟเพื่อป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าหากเกิดการลัดวงจร (ความถี่ 4)

ตารางที่ 23 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	ความถี่
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ควรมีการประสานความร่วมมือในการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้อง และเป็นแนวทางเดียวกันทุกพื้นที่เพื่อความสะดวกในการดำเนินงานด้านส่งเสริมวิชาการ	15
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ควรปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โดยยึดความต้องการ และความสอดคล้องกับพัฒนาของเด็กเป็นสำคัญ	11
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นแนวทางในการจัดการส่งเสริมด้านการศึกษา และมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	8
รวม	34

จากตารางที่ 23 พบว่า ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ควรมีการประสานความร่วมมือในการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้อง และเป็นแนวทางเดียวกันทุกพื้นที่เพื่อความสะดวกในการดำเนินงานด้านส่งเสริมวิชาการ (ความถี่ 15) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ควรปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โดยยึดความต้องการ และความสอดคล้องกับพัฒนาของเด็กเป็นสำคัญ (ความถี่ 11) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นแนวทางในการจัดการส่งเสริมด้านการศึกษา และมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ความถี่ 8)

ตารางที่ 24 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ความถี่
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ควรประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ และกิจกรรมพัฒนาสถานที่ เป็นต้น	10
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการทำหน้าที่ในการประสานงานเพื่อรับผิดชอบงานระหว่างชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	7
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีโอกาสร่วมวางแผน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง	4
รวม	21

จากตารางที่ 24 พบว่า ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ควรประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ และกิจกรรมพัฒนาสถานที่ เป็นต้น (ความถี่ 10) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการทำหน้าที่ในการประสานงานเพื่อรับผิดชอบงานระหว่างชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 7) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีโอกาสร่วมวางแผน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 4)

ตารางที่ 25 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	ความถี่
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรม และการเผยแพร่งานประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผ่านเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ	15
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของหลักสูตร เพื่อให้มีการพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็ก	12
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้มีการดำเนินงานด้านการปรับปรุงพัฒนางานของศูนย์พัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ	5
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การประชุมเครือข่ายประจำเดือนอย่างต่อเนื่อง	3
รวม	34

จากตารางที่ 25 พบว่า ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรม และการเผยแพร่งานประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผ่านเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ (ความถี่ 15) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของหลักสูตร เพื่อให้มีการพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็ก (ความถี่ 12) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้มีการดำเนินงานด้านการปรับปรุงพัฒนางานของศูนย์พัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ (ความถี่ 5) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การประชุมเครือข่ายประจำเดือนอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 3)

ระยะที่ 2 แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

จากผลการวิจัยในระยะที่ 1 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีบางข้อในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ผู้วิจัยได้นำประเด็นดังกล่าวไปสร้างเป็นแบบสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งในการจัดทำแบบสนทนากลุ่ม ได้สร้างประเด็นคำถามที่สำคัญดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เกี่ยวกับการจัดซื้อวัสดุการศึกษาที่เพียงพอต่อการใช้ในการเรียนการสอน และการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจัดหางบประมาณอย่างเพียงพอต่อการจัดการศึกษาในแต่ละภาคเรียน ควรมีการดำเนินการอย่างไร

2.2 ด้านบุคลากร เกี่ยวกับการกำหนดบุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความรู้ด้านการพัฒนาเด็ก และส่งเสริมความรู้อย่างเพียงพอ ควรมีการดำเนินการอย่างไร

2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย เกี่ยวกับการจัดระบบรักษาความปลอดภัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อป้องกันภัยอันตรายต่างๆที่อาจเกิดขึ้น ควรมีการดำเนินการอย่างไร

2.4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างชัดเจน ครูผู้ดูแลเด็กใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสม ควรมีการดำเนินการอย่างไร

2.5 ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เกี่ยวกับการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ ควรมีการดำเนินการอย่างไร

2.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เกี่ยวกับการส่งเสริมให้มีการแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายต่าง ๆ และมีกรให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนสถาบันต่าง ๆ ของชุมชน ควรมีการดำเนินการอย่างไร

ผู้วิจัยได้นำประเด็นดังกล่าวไปสร้างเป็นแบบสนทนากลุ่ม และผู้วิจัยได้เชิญผู้มี
ความรู้ ประสบการณ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก โดยเชิญผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 8 คน ดังนี้

1.1 นายยุทธเดช พลอยสังวาลย์ ตำแหน่งท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

1.2 นางปัญญาพร รวมนุช ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเสื่อไก่อ/
รักษาการหัวหน้าสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลวาปีปทุม
ตำบลเสื่อไก่อ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม

1.3 นางวิไลลักษณ์ โคตะ ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลเริงแฝก
อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม

1.4 นางเทียมวิฑูรย์ บุตรสิงห์ ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลเริง
แฝก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม

1.5 นางพลทรัพย์ วังสงคราม ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบล
แปลงโนนกระยอม อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

1.6 นางบุปผา พิมพล ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลองค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านกู่ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

1.7 นางสาวสมทรัพย์ สุทธิ ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหัว
ฝาย อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม

1.8 นางสาวสุพรรณิ ประกอบคำ ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
วัดหนองแสนเหนือ ตำบลหนองแสน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม

ซึ่งผลการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน
การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม
ปรากฏ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เกี่ยวกับการ
จัดซื้อวัสดุการศึกษาที่เพียงพอต่อการใช้ในการเรียนการสอน และการสนับสนุนจากองค์การ
บริหารส่วนตำบล เพื่อจัดหางบประมาณอย่างเพียงพอต่อการจัดการศึกษาในแต่ละภาคเรียน โดย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจในด้านงบประมาณการ
จัดซื้อวัสดุที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเด็ก โดยต้องดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ ตัดสินใจ
ประเมิน และจัดสรรงบประมาณการซื้อตามความจำเป็น และเหมาะสมกับตัวเด็กมากที่สุด

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นตามบทสนทนา ดังนี้

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมการดำเนินงาน โดยเปิดโอกาสให้มีการเข้ามา มีส่วนร่วมในการบริหารงานจากทุกภาคส่วนเพื่อรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ และร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้งบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเด็กเล็กอย่างเหมาะสม ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 2. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการส่งเสริมให้มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานด้านงบประมาณ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์การศึกษา ทำหน้าที่ตรวจสอบ คัดเลือก วัสดุต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 3. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมการบริหารงานโดยให้ผู้มีส่วนร่วมต่าง ๆ ช่วยกันตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณสำหรับการบริหารงานและจัดบริการแก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเต็มประสิทธิภาพ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 4. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมการดำเนินงานให้มีการบริหารโดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคคลทุกภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะด้านงบประมาณ และการจัดซื้อวัสดุที่จำเป็นต่อการศึกษาของเด็ก เช่น หนังสือ สี ดินสอ เครื่องเล่น และอุปกรณ์การศึกษาอื่น ๆ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 5. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรของบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อวัสดุการศึกษาของเด็กที่ต้องมีการใช้ และซื้ออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 6. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการวางแผน กำหนดโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณเพื่อการจัดซื้อสื่อวัสดุต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณในอนาคต ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 7. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเข้าร่วมตัดสินใจใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดหาสื่อการเรียนรู้

ต่าง ๆ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องทำหน้าที่ในการตรวจสอบคุณภาพของวัสดุและความจำเป็นในการใช้ให้มีความเหมาะสมกับตัวเด็กมากที่สุด ... ”
(ผู้ร่วมสนทนาคคนที่ 8. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

2. ด้านบุคลากร

แนวทางการพัฒนาด้านบุคลากร เกี่ยวกับการกำหนดบุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความรู้ด้านการพัฒนาเด็ก และส่งเสริมความรู้อย่างเพียงพอ โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในระดับที่สูงขึ้น ส่งเสริมและสร้างตระหนักในบทบาทหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นตามบทสนทนา ดังนี้
“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการทำงานในด้านต่าง ๆ โดยจะต้องมีการอบรมพัฒนาให้ความรู้อยู่เสมอ สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้จะต้องทำหน้าที่ช่วยเหลืองานที่จำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคคนที่ 1. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ อย่างเหมาะสม...”

(ผู้ร่วมสนทนาคคนที่ 2. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมความร่วมมือในการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยนำบุคลากรศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเป็นสร้างความตระหนักในบทบาทหน้าที่ และเป็นการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานที่ถูกต้องและเหมาะสม...”

(ผู้ร่วมสนทนาคคนที่ 3. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสร้างความตระหนักในงานให้กับบุคลากรต่างๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ....”

(ผู้ร่วมสนทนาคคนที่ 4. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาตนเองโดยการศึกษาระดับที่สูงขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ที่หลากหลายมากขึ้น ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคคนที่ 6. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรกำหนดคุณสมบัติการทำหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับ นอกจากนี้จะต้องส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านศึกษาที่สูงขึ้น มีความรู้ความสามารถในการประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับต่าง ๆ ต่อไป ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 7. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการคัดเลือกบุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ โดยตรวจสอบคุณสมบัติต่างๆของบุคคลอย่างเหมาะสม...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 8. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

แนวทางการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

เกี่ยวกับการจัดระบบรักษาความปลอดภัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านงบประมาณ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เช่น การทำความสะอาด การซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ เครื่องเล่นต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการใช้งาน ให้มีความเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์ของเด็กอย่างต่อเนื่อง

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นตามบทสนทนา ดังนี้

“... ควรส่งเสริมให้ชุมชนและสมาชิกในครอบครัวของเด็กเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาสภาพแวดล้อม ที่มีความปลอดภัย เกี่ยวข้องกับการจัดบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ เช่น การตัดหญ้า การสร้างรั้ว การซ่อมแซมอาคารสถานที่ที่ชำรุด เป็นต้น...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 2. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินงานด้านการรักษาความปลอดภัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีการจัดทำรั้วรอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การซ่อมแซมถนน พื้นห้องเรียน ทางเดินต่าง ๆ ภายในศูนย์ ให้มีความปลอดภัยแก่เด็กมากที่สุด ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 3. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมในด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสม กว้างขวาง สะอาด และเพียงพอต่อจำนวนเด็กนักเรียน มีความปลอดภัยเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 5. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรสนับสนุนให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งาน ดูแล อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กเล็ก นอกจากนี้ จะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานเพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุด ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 6. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม มีเครื่องเล่นที่เหมาะสม เพียงพอ ปลอดภัย จัดสื่อวัสดุที่จำเป็นต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ อย่าง เพียงพอ และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการให้บริการของเด็ก เช่น ห้องน้ำ โรงอาหาร อ่างล้างมือ ห้องเรียน เป็นต้น ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 7. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้มีการส่งเสริมด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุนงาน ด้านการรักษาความปลอดภัยของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการจัดซื้อเครื่องตัดไฟ อุปกรณ์ ดับเพลิง ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 8. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

แนวทางการพัฒนาด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร เกี่ยวกับการ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างชัดเจน ครูผู้ดูแลเด็กใช้แหล่ง การ เรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสม โดยศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กจะต้องส่งเสริมให้ผู้มีส่วนรวมต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแสดงความคิดเห็นร่วมแก้ไขปัญหา และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมาปรับปรุงให้เข้ากับจัดประสบการณ์ของศูนย์ฯพัฒนาเด็กเล็กซึ่งจะต้องตรงกับ ความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นสำคัญ

ผู้เข้าร่วมสนทนาดังกล่าวได้แสดงความคิดเห็นตามบทสนทนา ดังนี้

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย เน้นส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ความมีวินัยนั้น เน้นการส่งเสริมพัฒนาการโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อไม่ให้เด็กรู้สึกเบื่อหน่าย จากนั้นนำมารวบรวมผล และหาแนวทางการ แก้ปัญหาต่อไป ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 2. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนเลือกในสิ่งที่ตนเองชอบ เช่น การเลือกเล่นในมุมกิจกรรม การวาดภาพระบายสี เพื่อให้เกิดความสนใจในการเรียน มากยิ่งขึ้น ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 3. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเพิ่มเติมโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านการแสดงออกของเด็กมากยิ่งขึ้น เป็นการเน้นกิจกรรมทางด้านสังคมของเด็ก มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การนำวิทยากรมาให้ความรู้ด้านการจักสานเป็นรูปสัตว์ การใช้สื่อจากธรรมชาติ เป็นต้น ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 4. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“...ควรส่งเสริมในกิจกรรมที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เน้นกิจกรรมในด้านการพัฒนาด้านร่างกาย สังคม สติปัญญาของศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จักนำวัสดุหรือสื่อในท้องถิ่นมาปรับปรุงใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างความแตกต่างและความหลากหลายในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 5. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“...ควรส่งเสริมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ เพื่อรับรู้การดำเนินงานและร่วมตัดสินใจในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 6. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรนำผลจากการร่วมกันประเมินผลการจัดกิจกรรมไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรม โดยมุ่งเน้นการนำความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ภายในชุมชนมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 7. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเชิญผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ และเน้นย้ำถึงการบูรณาการสื่อจากท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และนอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 8. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

แนวทางการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เกี่ยวกับการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ ซึ่งศูนย์พัฒนาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยควรเชิญผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ร่วมประชุมรับฟังปัญหาต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อแก้ไขปัญหาของเด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสม

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นตามบทสนทนา ดังนี้

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินงานตามแนวทางปฏิบัติที่ได้มีการกำหนดไว้โดยจะต้องให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับรู้ เข้าร่วม และตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 1. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินงานโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยควรเชิญผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมารับทราบปัญหาต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อแก้ไขปัญหาของเด็กอย่างถูกต้อง...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 2. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องประสานงานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน โดยผู้ปกครองให้ข้อคิดเห็น ครูผู้ดูแลเด็กหาแนวทางแก้ไขปัญหาลูกซึ่งกันและกัน ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 3. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการรายงานผลการดำเนินงานต่าง ๆ ในรอบปีให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบ ถึงแนวทางต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการดำเนินงานต่าง ๆ ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 4. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ผู้ปกครองต้องสามารถแบ่งเวลาเพื่อเข้ามาช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของเด็กเล็ก เป็นการแสดงถึงการเข้าร่วมในการดำเนินงานเพื่อจะได้ทราบแนวทางการดำเนินงาน ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 5. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรรายงานความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ และเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรมที่เชื่อมสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 6. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

6. ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวทางการพัฒนาด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เกี่ยวกับการส่งเสริมให้มีการแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายต่าง ๆ และมีการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องส่งเสริมการสร้าง

เครือข่ายการพัฒนาเด็กโดยเน้นการประชาสัมพันธ์ การประชุมเครือข่าย และ การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนตามกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กีฬา ประเพณี การพัฒนางานสาธารณะต่าง ๆ เป็นต้น

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นตามบทสนทนา ดังนี้

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้ชุมชนและสมาชิกในครอบครัวของเด็กเข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ โดยเน้นส่งเสริมสภาพแวดล้อม และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ จัดบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ และนอกจากนี้จะต้องส่งเสริมให้เข้าร่วม เครือข่ายการพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 2. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการประชาสัมพันธ์งานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผ่าน เครือข่ายให้ชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อของชุมชน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน เป็นต้น...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 3. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ครอบครัว และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เช่น การจัดกิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมทำความสะอาดต่างๆ เป็นต้น ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 4. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดประชุมบ่อยขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ครอบครัวได้รับ ทราบปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เช่น การขอความร่วมมือในการสร้างรั้วรอบขอบ ขีด การร่วมจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 5. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ครูผู้ดูแลเด็กควรออกเยี่ยมบ้านเด็กเล็กเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก เล็ก และรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้น ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 6. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ครูผู้ดูแลเด็กควรแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง และเชิญผู้ปกครองเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุน ให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมในกลุ่มเครือข่ายการพัฒนาเด็ก ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 7. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้เครือข่ายการพัฒนาเด็กได้มีโอกาสดำเนินงานประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กอย่างต่อเนื่อง ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 8. 23 พ.ย. 2556 : บทสนทนา)

โดยสรุป แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรแต่งตั้ง คณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจในด้านงบประมาณ การจัดซื้อวัสดุที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาของเด็ก ด้านบุคลากรควรส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองในระดับที่สูงขึ้น ส่งเสริมและสร้างตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัย ควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านงบประมาณ และส่งเสริม การมีส่วนร่วมให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้าน วิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ควรส่งเสริมให้ผู้มีส่วนร่วมต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนด้านการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแสดงความคิดเห็นร่วมแก้ไขปัญหา ด้านการมี ส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรเชิญผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน ร่วมประชุมรับฟังปัญหาต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อ แก้ไขปัญหาของเด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสม และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กโดยเน้นการประชาสัมพันธ์ การประชุมเครือข่าย และ การส่งเสริมสนับสนุนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนตาม กิจกรรมต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY